

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 22. marts 2024

Ifølge aftalen af 19. januar 2022 om ny Fælles Kemiindsats 2022-25 udarbejdes der årligt en kort redegørelse for status over aftalen.

./.

På den baggrund fremsendes hermed redegørelse over status for aktiviteter gennemført i 2023. Redegørelsen viser, at implementeringen af aftale om Kemiindsats 2022-25 går efter planen for så vidt angår det, vi selv kan styre, med en række resultater, hvoraf her kan fremhæves fx:

- Miljøministeriet bidrager til implementeringen af EU's Kemikaliestrategi for bæredygtighed. Som følge af EU's Kemikaliestrategi skal store dele af EU's kemikalielovgivning revideres og moderniseres. I dette arbejde inddrages Miljøstyrelsen med faglig og teknisk viden om fareidentificering, risikovurdering, kontrol og regulering af kemikalier. I 2023 har Miljøministeriet færdigforhandlet CLP-forordningen og F-gas-forordningen, deltaget i forhandlinger af legetøjsdirektivet, detergent-forordningen og kvikksølvforordningen og deltaget i det forberedende arbejde vedrørende REACH, kosmetik og RoHS. Forhandlingerne fortsætter i 2024.
- Den gennemgribende revision af REACH-forordningen, som en af forudsætningerne for gennemførelse af EU's Kemikaliestrategi for Bæredygtighed, er udskudt. Vi har skubbet på med de andre REACH-up lande, og jeg har sammen med næsten hele Kemikalieforum sendt en opfordring til Kommissionen. Vi vil fortsat presse på, hvor vi kan, men i realiteten kan revision af REACH tidligst påbegyndes, når den nye Kommission og det nye Parlament er på plads i anden halvår af i år.
- Miljøministeriet afholdt den 26. maj 2023 en workshop om 'Safe and Sustainable by Design' for danske interessenter og med deltagelse af internationale oplægsholdere for at forankre den danske deltagelse i processen med at afprøve Kommissionens vurderingsramme forud for fastlæggelse af definitionen af sikre og bæredygtige kemikalier i EU. Kommissionen ønsker vurderingsrammen afprøvet i praksis af medlemsstater og virksomheder i en 2-årig periode for så i 2025 at definere kriterier for sikre og bæredygtige kemikalier. Der har endnu ikke været forhandlet forslag til bæredygtighedskriterier, og Miljøministeriet har justeret leverancen fra Kemiindsatsen i forlængelse heraf.
- EU vedtog i 2023 at optage stoffet OAPP (methylstyreneret phenol som anvendes i maling og coating) på kandidatlisten - som er EU's liste over kemikalier, som anses for at være særlig problematiske - under REACH-forordningen på baggrund af et forslag indsendt af Danmark. OAPP er udpeget til listen på baggrund af dets meget persistente og meget bioakkumulerbare egenskaber i miljøet.

- Danmark har i samarbejde med tre andre EU-medlemslande og Norge udarbejdet et forslag til EU-forbud mod PFAS, som er indsendt til Det europæiske Kemikalieagentur sidste år. Forslaget er et bredt forbud med en række tidsbegrænsede undtagelser til helt specifikke anvendelser i industrien, hvor der i dag ikke er alternativer. Forslaget er meget ambitiøst og det mest omfattende forslag til EU-forbud nogensinde. Forslaget har været i høring, og der er kommet over 5.600 høringssvar. Gennemsnittet for høringssvar på forslag til forbud af kemiske stoffer ligger på ca. 50 høringssvar pr. forslag. Derfor er der ekstremt mange høringssvar, der skal behandles. Det tager lang tid at gennemgå de mange høringssvar, men det er nødvendigt, så der ikke gennemføres forbud mod PFAS i kritiske anvendelser, som f.eks. til visse typer af medicinsk udstyr, hvor der ikke er alternativer.
- Som opfølgning på regeringens ønske om at gå i front mod den forurening, der skyldes brugen af PFAS, trådte en ny bekendtgørelse om forbud mod import, salg og brug af PFAS-holdigt brandslukningseskum på brandøvelsespladser i kraft den 1. januar 2024. Forbuddet mod brugen finder først anvendelse per 1. juli 2024. Forbuddet er særligt vigtigt, fordi vi her kommer en stor punktkilde med udledning direkte til miljøet til livs.
- Den globale produktion og handel med kemikalier stiger. En styrket og fortsat indsats for at sikre sikker håndtering af kemikalier og affald globalt er derfor nødvendig. I regi af FN blev en ny global ramme for sikker håndtering af kemikalier og affald vedtaget i september 2023. Rammen skal sikre, at kemikalier i hele deres livscyklus, herunder i produkter og affald, håndteres sikkert, så skadelige effekter på miljøet og menneskers sundhed forebygges, og hvis ikke muligt, minimeres.
- I Forbrugerrådet Tænk Kemis gratis app Kemiluppen blev der i 2023 foretaget 3,8 mio. scanninger, hvilket var 60% mere end i 2022, og det højeste årlige antal scanninger nogensinde. I alt er der foretaget mere end 19 mio. scanninger siden Kemiluppen blev lanceret i december 2015.
- Center for Hormonforstyrrende Stoffer har i den indeværende periode igangsat i alt 14 projekter, hvoraf fire blev afsluttet i 2022 og tre ved udgangen af 2023. Alle CeHoS-projekter har omdrejningspunkt i fremtidig beskyttelse af befolkningen og miljøet mod hormonforstyrrende effekter, heriblandt afdækning af nye virkningsmekanismer for effekter, som er skadelig for forplantningsevnen, samt fokus på skadelige effekter for skjoldbruskkirtlen og kønsorganer, udvikling af tests til identificering af hormonforstyrrende stoffer, biomonitoring mv. Det forventes, at projekterne vil indbringe betydelig ny data i forbindelse med udsættelse for hormonforstyrrende stoffer samt de skadelige effekter, stofferne kan medvirke til.
- Videncenter for Allergis overordnede formål er at varetage opgaver vedrørende forskning, overvågning, information og forebyggelse af allergi over for kemiske stoffer. Videncenter for Allergi fortsætter den målrettede vidensopbygning om allergifremkaldende stoffer til understøttelse af myndighedernes forebyggende arbejde, herunder særligt at danne et videnskabeligt grundlag for regulering og kommunikationsindsatser. Videncenter for Allergi har i 2023 haft særligt fokus på følgende områder: Eksem og allergi over for kemiske stoffer blandt unge var igen i fokus, Konserveringsmiddelallergi og forebyggelse med fokus på methylisothiazolinone (MI) og Årsager og konsekvenser ved arbejdsbetinget håndeksem og hvordan vi kan blive bedre til at forebygge.
- DTU-Fødevareinstituttet arbejder på Fødevarestyrelsens projekter: Helhedsvurdering af bæredygtig kost og effekten af behandling og biotilgængelighed, Toksikologiske

mekanismeudredning for forbedret risikovurdering af kemikalier og Tarmmikrobiota og effekter af kemiske stoffer fra fødevarer.

- I 2023 har Fødevarestyrelsen udsendt i alt 248 opslag på styrelsens egne sociale medier om kemi i fødevarer og fødevareemballage. Opslagene er udsendt primært på Facebook-siderne ”Mad Med Mindre Kemi” (126 opslag), ”Fødevarestyrelsen” (62 opslag) samt på Fødevarestyrelsens Instagram (60 opslag).
- I 2023 lancerede FVST-værktøjet ”Sikre fødevarer”, som blev udviklet til små og mellemstore virksomheder, men som også kan anvendes af forbrugere til at få viden om både mikrobiologiske og kemiske risici ved forskellige råvarer og tilberedningsmetoder.
- Miljøstyrelsens Kemikalieinspektions kampagner er tidsbegrænsede stikprøvekontroller på afgrænsede områder. Områderne skifter fra år til år og prioriteres på grundlag af risikovurdering af tilsynsområderne. I 2023 er der bl.a. gennemført kontrol af PFAS i bekæmpelsesmidler (analyserne har ikke påvist tilstedeværelsen af regulerede PFAS), tatoveringsfarver (branchen er bekendt med de nye regler men ved grænsekontrol kunne der konstateres overtrædelser ved 71 ud af 86 produkter, hvoraf størstedelen var importeret uden for EU), gevinster til børn (der blev ikke fundet overtrædelser) og gamingudstyr (der blev fundet overtrædelser i fem produkter svarende til 16,7 %).

Magnus Heunicke

/

Henrik Søren Larsen